

Frimerkeposten

Nr. 4/2024

Posten Bring, Frimerketjenesten

Banejubileer

To banestrekninger fyller 100 år.

NYE FRIMERKER Side 4

Forskning, innovasjon, teknologi

NYE FRIMERKER Side 10

Månedens utvalgte

20 % rabatt i oktober!

I oktober får du hele 20 prosent rabatt på de fire dyreste tjenestemerkene våre. Tjenestemerkene leveres postfriske.

	Ordinær pris	Pris nå*
T 12 Offentlig sak (offset) 7 øre	1 100,-	880,-
T 14 Offentlig sak (offset) 20 øre	950,-	760,-
T 17 Offentlig sak (offset) 40 øre	1 250,-	1 000,-
T 18 Offentlig sak (offset) 60 øre	800,-	640,-

*) Rabatten gjelder for bestillinger som er kommet inn til oss senest 31. oktober 2024

Bestilles på:
posten.no/frimerkebutikken
eller bruk kupongen i bladet

I frimerkebutikken finner du også vårt komplette utvalg av tjenestemerker.

Kjære kunde!

20. september utga vi to frimerker med *banejubileer* som tema. Det ene merket markerte Raumabanens 100-årsjubileum. Denne banestrekningen, som forbinder Nord-Vestlandet med Dovrebanen, er en av verdens vakreste. Det andre frimerket i serien markerte Gråkallbanens 100-årsjubileum. Gråkallbanen i Trondheim er verdens nordligste trikkelinje, og frakter årlig rundt 1 million passasjerer. Begge frimerkene er utformet av Børge Bredenebekk, som er et nytt og spennende bekjentskap som frimerkekunstner.

20. september gikk jubileumsturen på Raumabanen fra Dombås til Åndalsnes, med stopp også på Bjorli og Verma. Posten var med og hadde egne poststempler på hvert stopp. Les mer i bladet.

5. oktober utgis de foreløpig siste to frimerkene i serien *Forskning, innovasjon, teknologi*. Temaene denne gang er *Arven etter Nansen*, symbolisert ved forskningsskipet «Kronprins Haakon», og havstrømmer og klima, symbolisert ved Bjerknes-senteret for klimaforskning. Frimerkene har også i år en QR-kode som leder til Forskningsrådet nettside hvor du kan lese historien om temaene på frimerkene. Som tidligere år er Enzo Finger designeren bak denne serien.

Halvor Fasting

Halvor Fasting
direktør

Innhold

NYE FRIMERKER

Banejubileer
Side 4

Forskning, innovasjon,
teknologi
Side 10

ELDRE FRIMERKER

Side 16

SKOPJE

Side 22

RAUMABANEN 100 ÅR

Side 34

Posten Bring AS, Frimerketjenesten

Postboks 250, 0614 OSLO

Besøksadresse:
Persveien 34/36, 0581 OSLO

E-post: frimerketjenesten@posten.no
Internett: posten.no/frimerker

Telefon: +47 23 14 78 70

Merk! Ny bankforbindelse

Bank: SEB, Oslo
Kontonummer: 9750 07 35639
IBAN-nr.: NO8897500735639
SWIFT: ESSENOXX

Redaksjon: Arnfinn Skåle,
Halvor Fasting, Rune Øyen.

Design: Posten Bring AS
Forsidefoto: © Helge Sunde /
Samfoto / NTB
Trykk: LOS Digital

Trykksak
2041 0848

Raumabanen og Gråkallbanen 100 år

Raumabanen er en av Europas vakreste jernbanestrekninger, og snor seg gjennom det storslåtte landskapet i Romsdalen mellom Dombås og Åndalsnes.

Banestrekningen er 114,2 kilometer lang og ble først tatt i bruk mellom Dombås og Bjorli i 1921. Hele banen ble offisielt åpnet av kong Haakon i november 1924. Banen var en viktig forbindelse mellom Østlandet og Vestlandet, og bidro til å utvikle næringsliv og turisme i regionen. Raumabanen hadde egen postvogn frem til 1984.

Turisme

Raumabanen var fra åpningen populær blant utenlandske turister. På Bjorli stasjon ble det bygd en restaurant

med plass til 700 gjester. Restauranten var beregnet på turister som ankom Åndalsnes med skip. Disse reiste med tog til Bjorli hvor de fikk servert tradisjonsrik norsk mat. I april 1940 ble restauranten truffet av en tysk bombe og brant ned.

Raumabanen byr på mange severdigheter og opplevelser. Noen av høydepunktene er Kylling bru, Trollveggen, Romsdalshorn og Verma-fossen. Banen har også fått internasjonal anerkjennelse, og har blitt kåret til en av

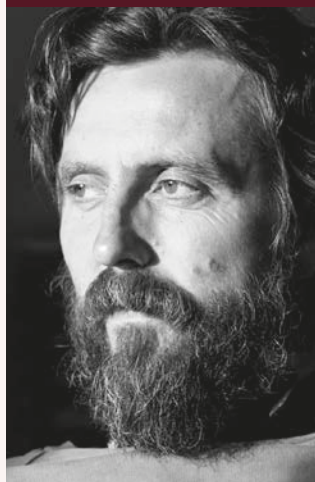

- Gråkallbanen er verdens nordligste sporveisbane, og frakter årlig rundt en million passasjerer.

Børge Bredenbekk

(f. 1975) er opprinnelig fra Stavanger, og har utdanning som illustratør fra England. Han har vært representert av illustrasjonsagenten byHands siden oppstarten, og har samtidig vært initiativtager til design- og illustrasjonskollektivet Brenneriveien i Oslo. Med stadig økende omsetning av grafikk og originaltegninger, har mye av hans virksomhet de siste årene dreid seg over på kunst. Han jobber nå fra sitt studio i Fredrikstad.

NY FRIMERKE- KUNSTNER

Kilder: Wikipedia, snl.no,
Jernbanedirektoratet
Foto: © Johan Berge /
VisitNorway.com, © Helge
Sunde / Samfoto/ NTB.

verdens vakreste togreiser av flere medier og reise-magasiner.

Raumabanen i dag

Banestrekningen fyller en viktig rolle i turistnæringen på Nord-Vestlandet, og det kjøres egne turisttog i sommersesongen. Banen har fire daglige persontog i hver retning (tre på lørdager). Ett av disse togparene kjøres til/ fra Lillehammer. Alle togene har forbindelser med Dovrebanens tog og buss til/ fra Ålesund og Molde. Det kjøres ett daglig godstogpar mellom Oslo og Åndalsnes.

Gråkallbanen

Gråkallbanen er en trikke-linje i Trondheim. Den er nesten ni km lang, og går fra Trondheim sentrum opp til gården Lian på Byåsen, sørøst for Gråkallen. Gråkallbanen er verdens nordligste sporveisbane, og frakter årlig rundt en million passasjerer.

Gråkallbanen åpnet 18. juli 1924 på strekningen St. Olavs gate–Munkvoll. Banen ble forlenget til Ugla i 1925 og til Lian i 1933. Den planlagte strekningen til Gråkallen, som også ga navn til banen, ble aldri bygd. Banen var opprinnelig privat, men

ble overtatt av Trondheim kommune i 1966.

Nedlagt og gjenåpnet

All sporvei i Trondheim ble nedlagt i 1988, men Gråkallbanen ble gjenåpnet som et privat «folkeaksjeselskap» i 1990. AS Gråkallbanen fikk i 1990 konsesjon for å kjøre på de gjenværende sporene. Selskapet fikk låne de kommunale trikkene mot en symbolsk avgift. I dag er det selskapet Boreal som drifter Gråkallbanen, men det er Trøndelag fylkeskommune som har ansvaret for kollektivtransporten i Trondheim og omegn.

◀ Førstedagsbrev kr 54,-

▲ Førstedagsstempel

- Dato:** 20.09.2024
Nummer: NK 2126-2127
Motiv: Raumabanen, Gråkallbanen
Design: Børge Bredenbekk
Verdier: Kr 23 (Innland 20 g) x 2
Størrelse: 25 x 36 mm
Utgitt i: Rull à 100 frimerker (50 av hvert motiv)
Opplag: 285 000 av hvert frimerke
Papirtype: Rull: Securpost 178 grs. Self-adhesive stamp paper with glassine backing
Frimerker til filateliproduksjon: 196 grs. Securepost self-adhesive stamp paper
Trykk: Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

NK 2126

Raumabanen ved
Kylling bru.

NK 2127

Gråkallbanen i
Trondheim.

Foto: © Helge Sunde / Samfoto / NTB

◀ Gullbrev kr 99,-

▶ Samlersett kr 118,-

▶ Presentasjonsfolder kr 64,-

▶ Sett maksimumkort kr 62,-

Klimaforskning og utforskning av Arktis

For Bjerknessenterets forskere er havstrømmer og havområdene i Nord-Atlanteren sentrale, mens hovedfokus for forskerne i prosjektet «Arven etter Nansen» er klimaendringenes effekt på Arktis.

«Arven etter Nansen» er mer enn bare et forskningsprosjekt; det er en videreføring av Norges stolte tradisjon for arktisk utforskning og oppdagelser.

Prosjektet følger i sporene til Fridtjof Nansen og søker å utvide vår forståelse av Arktis og økosystemene der. Hele 230 forskere deltar i prosjektet, som undersøker klimaendringenes konse-

kvenser for Arktis for å kartlegge og forstå endringer i det marine økosystemet og hvordan det påvirkes av menneskelig aktivitet.

Klimaendringenes frontlinje

Med temperaturer som stiger nesten fire ganger raskere enn i andre deler av verden, er Arktis i frontlinjen av klimaendringene. Endringene har til dels

dramatiske konsekvenser for regionens økosystemer og dyreliv. Målet med det store prosjektet som i 2024 avsluttes etter seks år, er nettopp å forstå virkningene på økosystemet av at isen trekker seg tilbake i det nordlige Barentshavet og i det tilgrensende dype Polhavet.

Et teknologisk vidunder
Forskningsfartøyet «Kronprins Haakon» er et teknologisk vidunder og en milepæl i polarforskningen, lagd og utstyrt for å takle de tøffe forholdene i Arktis. Med stålblader som er opp til 40 millimeter tykke og isbryterbaug i kombinasjon med mye maskinkraft, kan fartøyet holde jevn fart gjennom én meter massiv is. Dette gjør det mulig for forskere å nå områder av Arktis som tidligere har vært utilgjengelige. Fartøyet er utstyrt med 15 laboratorier som kan huse de fleste forskningsdisipliner. Skipet kan også huse en fjernstyrt ubåt (ROV) som kan gå ned til 6 000 meters dyp og gir dermed enestående tilgang til de dypeste delene av Polhavet, noe som er avgjørende for å forstå de komplekse økosystemene som finnes der.

Med sin avanserte teknologi og robuste design, er

det ingen overdrivelse å si at «Kronprins Haakon» er verdens mest avanserte forskningsfartøy. Det er et symbol på Norges engasjement for vitenskapelig oppdagelse og vår vilje til å forstå og beskytte Arktis.

I klimaforskningens mesterliga

Det er med forskning som med fotball: de beste lagene trekker til seg de beste spillerne. Bjerknessenteret for klimaforskning er et av de fremste naturvitenskapelige klimasentre i Europa.

Bjerknessenteret ble opprettet i 2000 på initiativ fra et tverrfaglig miljø i Bergen, med professor i paleoklima Eystein Jansen som pådriver. Tanken er at de beste forskerne på sine fagfelt fra ulike institusjoner, med langsiktig, god finansiering, kan samarbeide tett og oppnå enda bedre resultater enn institusjonene hver for seg. Dermed kan de spille en ledende rolle internasjonalt. På få år etablerte Bjerknessenteret seg i klimaforskningens mesterliga.

Tiltrekker seg de beste

Den vitenskapelige staben ved Bjerknessenteret består av nær 300 forskere og studenter fra over 40 land.

Tekst: Thomas Keilman og Brita Skuland, Norges Forskningsråd.

Foto: © Arven etter Nansen / Andreas Wolden, © Arven etter Nansen / Christian Morel, christianmorel.net, © Bjerknessenteret for klimaforskning / Ellen Viste

Kristine Flacké Haualand og Stefanie Semper Fra Bjerknessenteret for klimaforskning studerer innholdet i en sedimentprøve.

De har fagbakgrunn fra blant annet meteorologi, oseanografi, geologi, geofysikk, biologi og matematikk. Bjerknessenteret er oppkalt etter Vilhelm Bjerknes og sønnen Jacob, som begge ga viktige bidrag til utviklingen av meteorologi og oseanografi – læren om havet og havstrømmene. Fysikeren og meteorologen Bjerknes ble en grunnlegger av moderne meteorologi. Han etablerte Bergensskolen, som ble ledende i utviklingen av moderne værvarsling.

Hva er klima?

Klima er summen av det typiske været på et sted over lang tid. Klimaet på et sted sier ingenting om hvordan været kommer til å bli der på en gitt dag. Derimot sier klima noe om hva slags vær som er typisk for stedet. Kort sagt kler vi oss for været, men vi bygger hus for klimaet.

Klimaforskning er viktig for å møte utfordringene som klimaendringer medfører. Menneskeskapte klimaendringer og konsekvensene

av disse berører det norske samfunnet både direkte og indirekte, gjennom klimaendringenes virkninger i andre land og vårt eget. Noen av de viktigste områdene de forsker på er:

- Fortidsklima
- Klimamodellering og observasjon
- Ekstremvær og klimatilpasning
- Isbreer og havnivåstigning
- Golfstrømmen og klimaet i Nord-Atlanteren
- CO₂-opptak i havet

◀ Førstedagsbrev kr 54,-

▲
Førstedagsstempel

Dato: 05.10.2024
Nummer: NK 2128-2129
Motiv: FF «Kronprins Haakon», Bjerknessenteret for klimaforskning
Design: Enzo Finger
Foto: Stockfoto
Verdier: Kr 23 (innland 20 g) x 2
Størrelse: 25 x 45 mm
Utgitt i: Hefte à 10 frimerker (5 av hvert motiv)
Opplag: 185 000 av hvert frimerke
Papirtype: Hefte: 246 gsm. Securepost Self-adhesive stamp paper.
Frimerker til filateliproduksjon: 196 gsm. Securepost Self-adhesive stamp paper
Trykk: Offset fra Joh. Enschedé Security Print, Nederland

NK 2128

FF «Kronprins Haakon» i isen. Inspirert av Frida Anneke Cnossen.

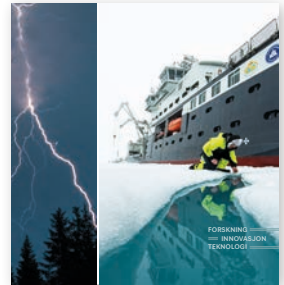
NK 2129

Kart over Norskehavet og dets havstrømmer. Den norske atlantehavsstrømmen strømmer nordover langs norskekysten mot Arktis. Ill: Helland-Hansen og Nansen (1909).

Foto: © Letowa / Shutterstock / NTB

◀ Gullbrev kr 99,-

▶ Samlersett kr 118,-

▶ Presentasjonsfolder kr 64,-

◀ Sett maksimumkort kr 62,-

Frimerkehefter, unionsoppløsning og språkreform

I denne utgaven av Frimerkeposten skal vi ta en nærmere titt på frimerkene utgitt i perioden 1905-1923.

Ved første øyekast ser det ikke ut som om det skjedde så mye på frimerkefronten i Norge i begynnelsen av det nye århundret. De første nye frimerkene ble først utgitt i 1905, like etter unionsoppløsningen med Sverige. Likevel kom en viktig nyvinning året før: Dette er kanskje ikke så godt kjent, men Norge var et av de første landene i verden til å utgi frimerkehefter.

1904: Verdens første frimerkehefte ble gitt ut i USA i 1900. Norge kom raskt etter, og allerede i 1904 ga Posten ut fem ulike frimerkehefter. Heftene inneholdt posthornfrimerker med valørene 5, 10 og 20 øre og ble fremstilt fra helark som senere ble beskåret, slik at frimerkene fremstod som utagget på én eller to sider. De første norske frimerkeheftene er ekstremt sjeldne, og noen av dem finnes det faktisk ingen kjente komplette eksemplarer igjen av.

1905: I det nye, selvstendige Norge var det ikke lenger ønskelig å bruke høyverdimerkene med «svenskekongen» som motiv. I stedet brukte man et restopplag av et gammelt 2-skillingmerke med riksvåpenet som motiv, og overtrykte dette med kronevalører. 26. juni, knappe tre uker etter unionsoppløsningen, ga Posten ut de overtrykte frimerkene i valørene kr 1,00, kr 1,50 og kr 2,00. Frimerkene fra 1878 med unionskongen Oscar IIs portrett ble gjort ugyldige til frankering fra 1. april 1908.

1906: Det var nå behov for 30-øres frimerker. Igjen skulle et gammelt restopplag av et skillingsmerke vise seg kjekt å ha, og Posten overtrykte Posthorn 7 skilling med den nye valøren. To år senere ble historien gjentatt, og

et 4 skillings posthornmerke ble overtrykt med valøren 15 øre.

1907: De første frimerkene med kong Haakon VII ble utgitt i valørene kr 1,00, kr 1,50 og kr 2,00, til erstatning for den provisoriske utgaven fra juni 1905. Oppdraget med å trykke de nye frimerkene gikk til Knudsens trykkeri.

1909: Det var behov for nye høyverdimerker med kong Haakon VII. Denne gang gikk oppdraget til trykkeriene W.C. Fabritius & Sønner (valørene kr 1,00 og kr 1,50) og Mallingske Bogtrykkeri (kr 2,00). Motivet var endret noe fra forrige utgave, både bildestørrelsen og perlene i ornamentet rundt portrettet av kongen var nå større enn på serien fra 1907.

1909: Etter mange år med trykking av posthornmerker ble det behov for å oppgravere trykk-klisjeene. Frimerkene fikk nå et mer moderne og rent uttrykk med regelmessige vingetegninger i hjørnene. Fargeflekken som hittil hadde vært godt synlig under kongekronen på posthornmerkene, forsvant helt.

1910: Også høyverdimerkene med kong Haakon VII ble modernisert. Blant annet ble

bakgrunnen bak portrettet av kongen fylt med heldekkende farge istedenfor horisontale linjer. Første opplag av valøren kr 1,00 ble trykt hos Kirste & Sieberth, mens senere opplag og øvrige valører ble trykt hos Knudsens trykkeri. Serien ble i 1918 utvidet med valøren kr 5,00.

1914: Norges første jubileumsfrimerker markerte 100-årsjubileet til Norges grunnlov. De tre vakkert graverte frimerkene som gjengir Oscar Wergelands maleri «Riksforsamlingen paa Eidsvold 1814» ble trykt i kobbertrykk fra Norges Bank.

1921: Rettskrivingsreformen fra 1917 var en omfattende språkreform. Blant annet ble bruken av bokstaven «å» istedenfor «aa» obligatorisk, og en gikk bort fra den danske skrivemåten av flere ord. Portomerkene ble også berørt av rettskrivingsreformen. I den nye serien med portomerker fra 1921-1923, ble «at betale» erstattet med «å betale» og «PORTOMÆRKE» endret til «PORTOMERKE». Bruken av portomerker opphørte 1. oktober 1927, og restopplagene ble i 1929 overtrykt og benyttet som ordinære frimerker.

Vi kan levere de fleste norske frimerker til din samling. Vi selger ustemplede frimerker som er postfriske (med originallim uten hengslemarker). Dersom vi ikke har ustemplede frimerker på lager, tilbyr vi stemplede frimerker isteden, se oversikt og bestillingskupong.

Dersom du ikke har Norges-album bestilles dette på:
posten.no/frimerkebutikken
eller bruk kupongen i bladet

ELDRE FRIMERKER 1905-1923

1905 Provisorisk utgave		
NK 85 I	kr 1,00 på 2 sk, lysegrønt overtrykk	2300,00
NK 85 II	kr 1,00 på 2 sk, olivengrønt overtrykk	3800,00
NK 86 I	kr 1,50 på 2 sk, blått overtrykk	2700,00
NK 86 II	kr 1,50 på 2 sk, ultramarin overtrykk	4000,00
NK 87 I	kr 2,00 på 2 sk, rødt overtrykk	3200,00
NK 87 II	kr 2,00 på 2 sk, karmint overtrykk	3800,00
1906/08 Provisorisk utgave		
NK 92 b	15 øre på 4 sk, blekfiolett	100,00
NK 88 y	30 øre på 7 sk, hvitt papir, lys gummi	265,00
1907 Kong Haakon VII (16 x 20 mm)		
NK 89	kr 1,00	2100,00
	samme, STEMPLET	250,00
NK 90	kr 1,50	2600,00
NK 91	kr 2,00	4600,00
	samme, STEMPLET	1000,00
1909/10 Kong Haakon VII (17 x 21,5 mm)		
NK 93	kr 1,00	5400,00
	samme, STEMPLET	1100,00
NK 94	kr 1,50	2800,00
NK 95	kr 2,00	5400,00
	samme, STEMPLET	60,00
1909/29 Posthorn		
NK 96	1 øre	7,00
NK 97	2 øre	8,00
NK 98	3 øre	8,00
NK 99	5 øre grønn	200,00
NK 99 BB	5 øre grønn x 2 (heftepar 3-sidig tg.) STEMPLET	500,00
NK 118	5 øre lilla	15,00
NK 119	7 øre	15,00
NK 100	10 øre karmin	260,00
NK 100 BB	10 øre karmin x 2 (heftepar 3-sidig tg.) STEMPLET	230,00
NK 100 DD	10 øre karmin x 2 (heftepar 2-sidig tg.) STEMPLET	350,00
NK 120	10 øre gulgrønn	575,00
NK 101	12 øre	15,00

NK 102 a	15 øre rødbrun	3800,00
NK 102 b	15 øre brun	380,00
NK 102 b	15 øre brun x 12, komplett frimerkehefte (FH 11)	600,00
NK 102 bBDD	15 øre brun x 4 (hefteblokk 2- og 3-sidig tg.) STEMPLET	295,00
NK 121	15 øre svartblå	340,00
NK 103	20 øre ultramarin	370,00
NK 122	20 øre grønnoliven	435,00
NK 104	25 øre matt lilla	2500,00
NK 123	25 øre karmin	250,00
NK 105	30 øre grå	725,00
NK 124	30 øre blå	235,00
NK 106	35 øre	725,00
NK 107	40 øre grønnoliven	450,00
NK 125	40 øre ultramarin	1050,00
NK 108	50 øre	1200,00
NK 109 I	60 øre blå	4400,00
NK 109 II	60 øre grønnblå	1650,00
1910/18 Kong Haakon VII		
NK 110 Ila	kr 1,00 blågrønn, hvitt papir	6000,00
NK 110 Ilb	kr 1,00 gulgrønn	25,00
NK 111	kr 1,50	60,00
NK 112	kr 2,00	110,00
NK 113	kr 5,00	140,00
1914 Grunnloven 100 år		
NK 114	5 øre	40,00
NK 115	10 øre	230,00
NK 116	20 øre	335,00
1921/23 Portomerker «å betale»		
P 13 a	4 øre lilla	210,00
P 13 b	4 øre matt lilla	260,00
P 14	10 øre	125,00
P 18	20 øre	180,00
P 15 a	40 øre mørk blå	260,00
P 15 b	40 øre matt blå	3700,00
P 16	kr 1,00	1200,00
P 17	kr 2,00	1000,00

NK 85

NK 86

NK 87

NK 88

NK 89

NK 90

NK 91

NK 92

NK 93

NK 94

NK 95

NK 96

NK 97

NK 98

NK 99

NK 100

NK 101

NK 102

NK 103

NK 104

NK 105

NK 106

NK 107

NK 108

NK 109

NK 110

NK 111

NK 112

NK 113

NK 114

NK 115

NK 116

NK 118

NK 119

NK 120

NK 121

NK 122

NK 123

NK 124

NK 125

P 13

P 14

P 15

P 16

P 17

P 18

Skopje

- statuenes by

Tekst og foto: Carl Henrik Larsson

Frimerke fra Jugoslavia fra 1984 med steinbrua over elva Vardar som motiv. Brua ble oppført på 1400-tallet og er også gjengitt på Skopjes byvåpen.

Fra steinbrua i Skopje har man utsyn over Nord-Makedonias nasjonaltorg, der det omtalte ryttermonumentet står. I bakgrunnen tårner fjellet Vodno, med sin fantastiske utsikt over Skopje.

Carl-Henrik Larsson

er gymnaslærer i historie, religion og samfunnskunnskap og bor i Karlskrona i Sverige. Siden 1999 har han skrevet artikler om frimerkehistorie, historiske hendelser og reisemål for det svenske frimerkebladet Nordisk Filateli, se www.filateli.se

Hovedstaden i Nord-Makedonia, Skopje, ble i stor grad ødelagt under et kraftig jordskjelv i 1963.

26. juli 1963 klokken 05.17 ble Skopje rammet av et jordskjelv som hadde en styrke på 6,9 på Richters skala.

Skjelvet varte bare i 20 sekunder, men konsekvensene var katastrofale. De fleste av de sentrale delene av byen kollapset og forvandlet den til en steinhaug. Nærmere 80 prosent av bebyggelsen ble ødelagt og nesten 1100 innbyggere omkom i ruinene. Mange av de omkomne befant seg på jernbanestasjonen, der taket og veggene raste sammen. For å hedre de omkomne ble den skadede stasjonsbygningen bevart.

Ved siden av stasjonen finnes det også et museum til minne om jordskjelvet.

Internasjonal hjelp

Allerede dagen etter jordskjelvet fikk Skopje hjelp fra hele 78 land, inkludert de nordiske. Men nesten ingen av de historiske bygningene ble gjenoppbygd, og først tidlig på 2010-tallet bestemte den nord-makedonske staten å gjenskape byens historiske miljøer. Flere bygninger fikk nytt liv, og byen ble utsmykket med et stort antall statuer og gigantiske monumenter.

Basarområdet i Skopje er byens mest populære område, med sine mange restauranter. Den omstridte 28 meter høye statuen troner over basarområdet i Skopje med sin vakre fontene.

- Flere bygninger fikk nytt liv, og byen ble utsmykket med et stort antall statuer og gigantiske monumenter.

Gjenoppbyggingen av Skopje etter det fryktelige jordskjelvet som ødela størstedelen av byen i 1963 er tema på dette jugoslaviske frimerket fra 1964.

Kritikken fra folket mot dette omfattende og kostbare prosjektet økte raskt, og mange mente at det hadde vært bedre å bruke pengene på helsevesen, skoler og infrastruktur.

Kritikken var trolig berettiget, gitt at de nord-makedonske skattebetalerne måtte bidra med hundrevis av millioner euro for prosjektet, samtidig som landet var et av Europas fattigste. Regjeringen tok imidlertid ikke til seg kritikken og fortsatte etter den opprinnelige planen, men to

av monumentene kom til å utløse en langvarig utenrikspolitisk konflikt med nabolandet Hellas.

Konflikt med Hellas

Det finnes en rekke årsaker til at forholdet mellom Nord-Makedonia og Hellas til tider har vært på frysepunktet. For det første har landsnavnet Makedonia lenge skapt heftig debatt mellom landene, da begge, med referanse til historien, hevder sin rett til navnet. Til slutt så Nord-Makedonia seg nødt til å endre landets

offisielle navn fra Makedonia til Nord-Makedonia. I motsatt fall ville Hellas med alle midler ha motarbeidet en fremtidig EU- og NATO-inntreden for Nord-Makedonia.

I Hellas er navnet Makedonia assosiert med det gamle kongeriket Makedonia, hvor Alexander den store ble født i år 356 f.Kr. Det gamle riket Makedonia lå hovedsaklig i den nordlige delen av Hellas, i den greske regionen som i dag kalles Makedonia. Bare en liten del av det gamle kongeriket Makedonia lå opprinnelig innenfor grensene til dagens Nord-Makedonia.

Det som ytterligere hisset opp grekerne, var at den nordlige naboen «stjal» historiske personligheter fra Hellas og gjorde dem til sine egne for å styrke nasjonalismen. Et eksempel på dette er at Skopjes internasjonale flyplass ble oppkalt etter Alexander den store, et navn som ble fjernet i 2018 for å dempe konflikten med Hellas. Enda verre fra et gresk synspunkt, var det da to gigantiske monumenter av Alexander den store med trukket sverd på hesten Bucephalus og av faren, Filip II av Makedonia, ble reist sentralt i Skopje på begynnelsen av

2010-tallet. Størrelsen på disse to monumentene er imponerende, og det er vanskelig å gå glipp av dem i bybildet.

Rytterstatuen er 22 meter høy, mens den som viser Alexanders far måler hele 28 meter! Nord-Makedonia valgte imidlertid, akkurat som i saken med flyplassen, å endre navnene på monumentene av hensyn til Hellas. De offisielle navnene på statuene er nå «Antikk rytter» og «Antikk soldat», noe som virker ganske komisk med tanke på at suvenirselgere i Skopje ikke tar hensyn til disse navneendringene, men fortsetter å selge miniatyrstatuer, nøkkelringer og alle slags suvenirer med de originale navnene.

En interessant byvandring
Hovedattraksjonen i Skopje er utvilsomt det store basarområdet, hvor du kan vandre i timesvis og gå deg vill i de trange smugene. Her finnes det mindre butikker som selger lokale håndverksprodukter av høy kvalitet, samt klær, vesker og mat. I dette spennende området finner du også et rikt utvalg av restauranter og kafeer med orientalsk stil. Basarområdet er en rest fra tiden

Dette jugoslaviske frimerket ble gitt ut i 1969 for å feire 25-årsdagen for Skopjes frigjøring fra nazistenes okkupasjon.

Skopjes universitet løftes fram på dette jugoslaviske frimerket fra 1979.

Frimerke fra Makedonia fra 2004, utgitt i forbindelse med at landet søkte om EU-medlemskap.

da Skopje og Nord-Makedonia var en del av det osmanske riket. Den muslimske kulturen er godt synlig i basarområdet, der den store Mustafa Pashamoskeen fra år 1492 ligger. Denne historiske bygningen slapp mirakuløst stort sett uskadd fra jordskjelvet. En annen severdighet er middelalderlottet som ligger i nærheten av basarområdet. Fra slottets høye murer er det flott utsikt over Skopje og byens grønne omgivelser.

Den osmanske perioden varte fra Skopje ble erobret av det serbiske riket i 1392 til Balkankrigene i 1912–13, da byen igjen ble en del av Serbia. Under første verdenskrig var Skopje i lang tid okkupert av det bulgarske militæret, noe som skulle

komme til å gjenta seg under andre verdenskrig, da Nazi-Tyskland overlot okkupasjonsstyret til Bulgaria. Den bulgarske okkupasjonsmakten behandlet innbyggerne i Skopje svært dårlig, og spesielt den jødiske befolkningen led sterkt. De fleste av dem ble deportert i mars 1943 til dødsleiren Treblinka i det nazi-okkuperte Polen. Høsten 1944 gjenoptok Nazi-Tyskland okkupasjonen for en kort periode, inntil Skopje ble befrikket av Titos partisanstyrker i november 1944.

Naturskjønne omgivelser

Bare 15 minutter med taxi fra sentrum av Skopje ligger den kunstige innsjøen Matka. Stedet er kjent for sin natur, sitt rike dyreliv og for hulesystemene som finnes rundt

sjøen. Matkasjøen ble anlagt på slutten av 1930-tallet som reservoar for et vannkraftverk, som i dag er ute av drift. I stedet har man valgt å verne alle dyreartene som lever i og rundt innsjøen. Her finnes omtrent 200 arter av sommerfugler og 140 arter av nattsvormere, i tillegg til uvanlige flaggermusarter som lever i hulesystemene. For de som ønsker å utforske Matkasjøen og besøke Vrelo-grotten, arrangeres det mange guidede båtturer.

Nord-Makedonias frimerker

Området som i dag utgjør Nord-Makedonia brukte osmanske frimerker frem til Balkankrigene i 1912–13, da det ble en del av kongeriket Serbia. Under første verdenskrig ble store deler av det daværende Makedonia,

Makedonsk frimerke fra 2017 som viser en del av Skopjes middelalderborg.

Dette frimerket fra 1994 viser St. Johanneskirken i Kaneo, som ligger ved den vakre Ohridsjøen.

Skattemerke (ikke et offisielt frimerke) fra 1991 fra Makedonia med et motiv som markerer at landet erklærte selvstendighet fra Jugoslavia.

Den naturskjønne Matkasjøen er gjengitt både på dette bildet og på et frimerke fra Makedonia fra 2017.

inkludert Skopje, erobret av det bulgarske militæret. Bulgarske frimerker ble da brukt fram til 1918, da området igjen ble returnert til kongeriket Serbia, som i sin tur var en del av kongeriket av serbere, kroater og slovenere. I 1929 skiftet staten offisielt navn til kongeriket Jugoslavia. Våren 1940 ble Jugoslavia okkupert av aksemaktene, og det som nå er Nord-Makedonia kom

igjen under bulgarsk styre. Fram til september 1944 ble det brukt bulgarske frimerker i området, men etter at Nazi-Tyskland erklærte marionettstaten Makedonia uavhengig, og fram til november 1944, ble overtrykte bulgarske frimerker benyttet til porto.

Det første frimerket med det nye landsnavnet Nord-Makedonia ble gitt ut 19. mars

2019, og viser Napoleon Bonaparte til hest. På frimerket er landsnavnet skrevet på tre språk, makedonsk, albansk og engelsk. Før dette hadde det tidligere Makedonia gitt ut egne frimerker siden 1992, etter at landet erklærte seg uavhengig fra Jugoslavia året før. Fra begynnelsen ga landet ut rundt 15 nye frimerker hvert år, men i dag er antallet nye frimerker høyere.

Nordia 2024

I månedsskiftet mai/juni ble det arrangert en stor nordisk frimerkeutstillingen i Langesund.

LANGESUND: En av sommerens varmeste helger var rammen rundt frimerkeutstillingen i Skjærgårdshallen. I løpet av tre dager møttes samlere fra hele Norden for å konkurrere i ulike utstillingsklasser og lete etter objekter til egne samlinger hos handlere og postselskapene som hadde salgsstand.

NORDIA
2024

Ivar Sundsbø på Nordia 2024, hvor han ble tildelt Norsk Filatelistforbunds høyeste orden *Forgylt Sølvløve*.

Stor heder til nordmann

FÅ UTVALGTE: Ivar Sundsbø er en velkjent norsk filatelist med stort engasjement for hobbyen frimerkesamling. Han har deltatt ved en rekke frimerkeutstillinger på internasjonalt nivå, hvor han også har vært dommer i flere år. I sommer ble han hedret med sitt navn på *Roll of Distinguished Philatelists*. Dette er en heder svært få filatelister får. I hele 2024 er det kun fem filatelister på verdensbasis som får denne hederen.

Vi gratulerer!

1. Postens ærespris på utstillingen, som er fire sammenhengende miniatyrark skåret ut fra et originalt trykkark, gikk til Bjørn Schøyen. | **2.** Deutsche Post hadde egen stand på utstillingen. (Foto: Henning Mathiassen.) | **3.** Hyggelige møter med samlere på Postens stand. | **4.** Kunstgresset i utstillingshallen gjorde det enkelt å bevege seg blant samlingene. (Foto: Tor Arne Lundquist.) | **5.** Bambles ordfører Jon Pieter Flølo lanserte Festivalssommer-frimerkene. (Foto: Tor Arne Lundquist.)

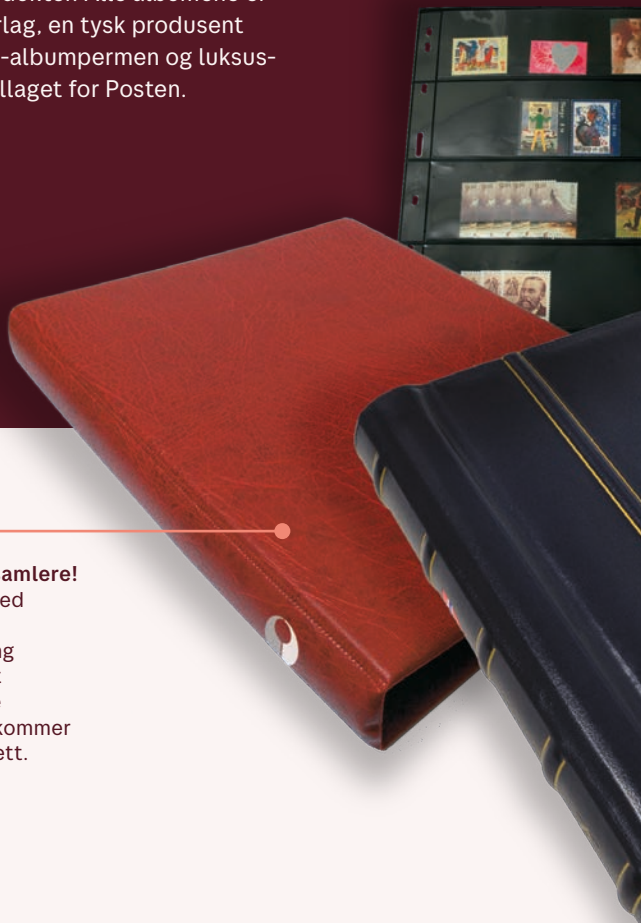
Kvalitetsalbum

Oppbevar frimerkesamlingen din på en trygg og elegant måte!

Hos oss finner du et stort utvalg av album for frimerker, førstedagsbrev og andre samleprodukter. Alle albumene er produsert av Leuchtturm Albenverlag, en tysk produsent som er kjent for høy kvalitet. Vario-albumpermen og luksus-utgaven av Norgesalbum er spesiallaget for Posten.

Bestilles på:
posten.no/frimerkebutikken
eller bruk kupongen i bladet

Vario album

Den perfekte løsningen for frimerkesamlere!

Dette er en spesiallaget albumperm med Postens logo i pregetrykk på ryggen. Albumet har en praktisk ringbindløsning som gjør det enkelt å sette inn og ta ut albumblader. Vario album passer til de fleste av Postens samleprodukter, og kommer med en matchende oppbevaringskassett. Blader medfølger ikke.

kr 449,-

Du kan også velge en større utgave av albumet med Leuchtturm-logo i gullpreg på ryggen.

kr 659,-

Albumblader til Vario album

Pakker med 5 albumblader: **kr 89,-**

Hold Norgesalbumet ditt oppdatert!

Nye årsark kommer i salg hvert år i slutten av mai. Du kan bestille abonnement på kupongen i bladet.

Luksus Norgesalbum

Albumet består av tre bind med plass til samtlige norske frimerker, tjenestemerker og portomerker. De solide og elegante albumene fra Leuchtturm er innbundet i en vakker blåfarge med det norske flagget i pregetrykk på ryggen. Et norgeskart i rødt, hvitt og blått er preget på albumenes forside. Albumene leveres med matchende kassett.

Bind I 1855-1979: **kr 1 999,-**
Bind II 1980-2009: **kr 1 999,-**
Bind III 2010-2023: **kr 1 399,-**
Tom albumperm: **kr 849,-**

Varianter

Prestisjehefter lages til én frimerkeutgivelse hvert år, og hvert hefte inneholder frimerkevarianter.

Mens de «vanlige» frimerkene er selvklebende i ark, ruller eller hefter, er frimerkene i prestisjeheftet utgitt på gummiert papir på egne ark. Varianten på gummiert papir blir i dag kun trykt i 2 500 eksemplarer, og du får den kun i prestisjeheftet.

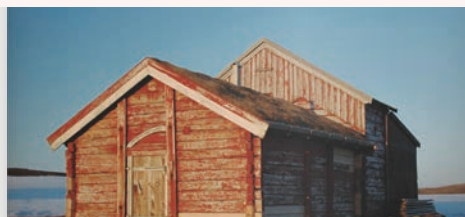
Bjørnøya

Årets prestisjehefte har Bjørnøya som tema. I heftet kan du lese øyas fascinerende historie og se vakre bilder fra en av Norges utposter. Prestisjeheftet er kun trykt i 2 500 eksemplarer, og vi har fortsatt noen eksemplarer på lager.

Kulturminner

Menneskelig aktivitet gjennom flere hundre år har etterlatt seg typiske spor på Bjørnøya. Det er funnet spåkekverner som ble brukt i forbindelse med slaktning av hvalross. Russiske pomorner kom til Bjørnøya og drev fangst stet på 1700-tallet, og har etterlatt seg en rekke kutter og graver. Den eldste fangsthytta på Svalbard, Hammerkøsthuset fra 1822, er også å finne på Bjørnøya. I tillegg har grovedriften latt spor etter seg på øya.

Årets
prestisje-
hefte

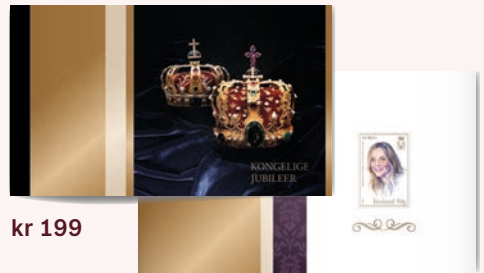
BJØRNØYA
74°26'24"N 19°02'51"Ø

Restopplag

kr 189

kr 199

kr 199

kr 199

Hittil utgitt

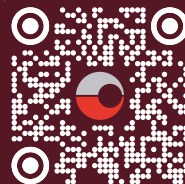
Det første prestisjeheftet ble utgitt i 2012. De fleste er utsolgt, men vi har fortsatt noen utgivelser tilgjengelig.

01	2012	Kongeparet 70 år UTSOLGT
02	2013	Edvard Munch 150 år UTSOLGT
03	2014	Thor Heyerdahl 100 år UTSOLGT
04	2015	Anders Beer Wilse 150 år UTSOLGT
05	2016	Meteorologisk institutt 150 år UTSOLGT
06	2017	Norske biler UTSOLGT
07	2018	Den Norske Turistforening 150 år UTSOLGT
08	2019	Olsenbanden 50 år UTSOLGT
09	2020	Rockheim Hall of Fame
10	2021	Dovrebanen 100 år UTSOLGT
11	2022	Kongelige jubileer
12	2023	Ferjer
13	2024	Bjørnøya

Bestill abonnement på prestisjehefter, så er du sikret alle fremtidige utgivelser.

Abonnement kan tegnes på:
posten.no/frimerkebutikken

En av verdens vakreste

Bestilles på:
posten.no/frimerkebutikken
eller bruk kupongen i bladet

RAUMABANEN 100 ÅR

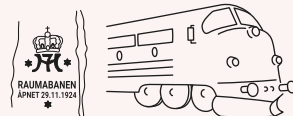
DOMBÅS 20.09.2024

RAUMABANEN 100 ÅR

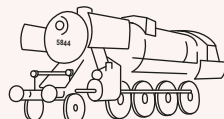
BJORLI 20.09.2024

RAUMABANEN 100 ÅR

VERMA 20.09.2024

RAUMABANEN 100 ÅR

ÅNDALSNES 20.09.2024

Raumabanen er en av verdens vakreste jernbanestrekninger, og i år fyller banen 100 år. 20. september gikk jubileumsturen fra Dombås til Åndalsnes med Posten om bord.

Til denne turen ga Posten ut en serie med konvolutter stemplet med egne stempler til hvert stopp underveis. Diesellokomotivet Di 3 har vært Raumabanens arbeidshest, noe som reflekteres i flere av stempelen. I Åndalsnes-stempelet er damplokomotiv type 63a nr. 5844 gjengitt, mens stempelet for jubileumsturen viser diesellokomotivet som gikk først i toget.

Vi tilbyr også en egen folder som inneholder tekst om banestrekningen og konvolutten fra jubileumsturen.

Sett med 5 konvolutter: Kr 200,-
Folder Raumabanen 100 år: kr 50,-

Sveits

Åland

Danmark

Lithauen

Færøyene

Estland

Grønland

Finland

Sverige

Latvia

Utenlandske frimerker

Visste du at du kan abonnere på nye frimerker fra hele 10 forskjellige land hos oss i Frimerketjenesten? Frimerkene leveres som årssett én gang i året.

For bestilling av abonnement send e-post til:

frimerketjenesten@posten.no
eller benytt kupongen i bladet